

РЕШЕНИЕ

№ 2887

гр. София, 19.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 35 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Калина В. Станчева

при участието на секретаря СОНЯ Д. КОНСТАНТИНОВА
като разгледа докладваното от Калина В. Станчева Гражданско дело № 20231110116880 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 124, ал. 1, вр. чл. 235 ГПК.

Образувано е по искова молба, подадена от И. А. Д., чрез адв. Е. Д. от САК, срещу Б. А. Б., с която е предявен осъдителен иск с правно основание чл. 45, ал. 1 от ЗЗД за осъждане на ответника да плати на ищеца сумата от 10 000 /десет хиляди/ лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на нанесени на ищеца обиди и клевети в социалната мрежа „Ф.“ чрез профила на ответника Б. - (интернет страница), ведно със законната лихва от датата на увреждането – 04.02.2022 г. до окончателното изплащане.

Ищецът твърди, че на 04.02.2022 г. ответникът Б. А. Б., чрез своя профил в социалната мрежа „Ф.“ е публикувал обидни и клеветнически твърдения по отношение на ищеца и на неговото семейство. Профилът на ответника бил публичен и всеки посетител от социалната мрежа имал достъп до споделената от ответника информация. Ищецът твърди, че на същата дата (04.02.2022 г.) започнал на излиза вестник „Ф.“, чийто главен редактор и основател е неговата съпруга Кр. П., а издател на вестника е дружеството „Ф. М. Гр.“ ООД, на което той е управител. Сочил, че няма лични отношения с ответника и му е непонятно защо последният има такова отношение към него. По повод отпечатването и излизането на пазара на първия брой на вестника, ответникът написал в личния си профил следните обидни изрази и неверни твърдения за ищеца и неговото семейство: „Вижте един от хората, които са слуга на мутрите. Това е мъжът на П.. Той се има за мъж? Прилича на глупак.“ „Така е, но пък взема пари от мутрите и им ги харчи за фалшиви новини в новия парцал, именуван с „Ф.“ и широко рекламиран по (телевизия). Герберастки вестник. Нов.“; „Готов е на всякакви упражнени, за да изпроси парички.“; „Това претендира за истинска журналистка.“; „Нещо ми се перчи с няколко приятелчета. Ако ги срещна на улицата, ще им трябва памперси.“; „Трябва да се знаят платените мърлячи на геп в медиите.“ „Този глупак е.“. „Легна на амбазурата на стената на И. Хр.. Чакаха пари от Ш., но не им дадох.“; „Нов парцал на пазара – „Ф.“. Широко рекламиран. П. и мъжът и – известен жълт журналист

- са получили 1.8 млн. от Б.. Претенциите са да е умен вестник и истинска журналистка.“ „Още в първият брой лъжи и жълтини.“. Ищецът твърди, че с описаните думи, ответникът е осъществил квалифицирания състав на деянието „обида“ по смисъла на чл. 148, ал. 1, т. 1 и т. 2, вр. с чл. 146, ал. 1 от НК. Отделно, твърди, че са използвани думите и изразите: „слуга“; „платен журналист“; „фалшиви новини“; „парцал“; „мърляч“ и „легнал съм“. Ищецът излага, че естеството и характера на използваните думи и изрази са такива, че засягат достойнството му. Накърняват чувството му за чест, а също така и доброто му име в обществото. Ответникът обижда публично ищеца и като изразява съмнения в качествата на последния като мъж и половата му принадлежност. Изнесените факти и обстоятелства са позорни и унижителни, защото с тях се твърдят несъществуващи факти от личния жИ.т на ищеца, с което се накърнява неприкосновеността на доброто му име. Обяснява, че с думите си ответникът създава образ за един човек без принципи, който не уважава хората край себе си, а ги унижава и се възползва от тях. Така се манипулира обществото, като името на ищеца се свързва с отрицателни качества и неморални действия. В резултат на това протИ.правно и виновно поведение на ответника, ищецът е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в изпитване на терзание, безпокойство, затруднена комуникация с близките и околните като цяло, интензивни усещания за стрес, тревожност, обида, смут, възмущение и гняв. Процесните обидни твърдения засягат авторитета и доброто име на ищеца в обществото, а изнесените унижителни факти довели до настъпването на тежки последици за него какво в личен, така и в професионален план, а не на последно място и в негативно общественото отношение. Навежда, че в случая изнесената от ответника информация надхвърля рамките на добрия тон и конституционно гарантираното право на свободно изразяване на мнение от страна на гражданите на страната. Ето защо моли съда да постанови решение, с което да уважи предявения иск. Претендира сторените по делото разноски.

С отговора ответникът оспорва иска, както по основание, така и по размер, при съображения, че не са налице предпоставките по чл. 45 от ЗЗД за ангажиране на деликтната отговорност на ответника и присъждане на търсеното обезщетение за вреди. Оспорват се всички твърдения в исковата молба, като се счита, че същите не отговарят на обективната действителност, както и че не представляват протИ.правно поведение от страна на ответника Б.. Посочените от ищеца твърдения, според ответника, касаят единствено вестник „Ф.“, като само дружеството „Ф. М. Гр.“ ООД би било активно легитимирано лице, което да търси отговорност от ответника, ала не и физическото лице И. Д., който твърди да е лично засегнат. Относно обидната квалификация „жълт журналист“ се извежда, че преценката на ищеца, че никога не си е позволявал да наранява или обижда хората, е лично негова субективна преценка, която няма как тя да задължава останалите хора, запознати с журналистиката му, да възприемат. На следващо място, сочи, че в коментарите под публикацията си И. Д. на няколко пъти споменава, че ще накара Б. Б. да си плати чрез съда и че ще го направи спонсор на вестника. Изрично се оспорва, че на 04.02.2022 г. на Ф. страницата на Б. Б. са се съдържали публикации с посоченото от ищеца съдържание, които последният е възприел като обида към личността му. При евентуалност, се възразява, че съдържимото на тази страница не е обидно, респективно не е от естество да засегне ищеца по описания в исковата молба вредоносен начин. Ето защо моли съда да постанови решение, с което да отхвърли иска. Не претендира разноски за производството, но прави възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК досежно размера на адвокатския хонорар на другата страна.

Въз основа на съвкупна преценка на събраните в хода на първоинстанционното производство доказателства и при съобразяване становищата на страните, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

По делото е представена справка от ТРРЮЛНЦ, сочеща актуалното състояние на дружеството „Ф. М. Гр.“ ООД към 26.03.2023 г. с основен предмет на дейност - издателска дейност и с управител ищеца И. А. Д..

Представени са и извадки от вестник „Ф.“, от които се вижда, че главен и основен редактор на вестникарската медия е Кр. П., както и че същата се издава от „Ф. М. Гр.“ ООД с управител И. Д..

По делото е представен и констативен протокол от 04.02.2022 г., съставен от Г. Кр. Р. (без посочване на качеството, в което е съставил документа), по молба на адв. Е. Д., от който се установява, че към сочената дата на ф. страницата на Б. Б. се съдържа публикация със снимка към нея относно „мъжът на П.“. В публикацията се съдържат следните изявления: „Вижте един от хората, които са слуги на мутрите. Това е мъжът на П.. Той се има за мъж. Прилича на глупак? Така е. Но пък взема пари от мутрите и им ги харчи за фалшиви новини в новия парцал, именуван с „Ф“ и широко рекламиран по (телевизия). Герберастки вестник. Нов. Готов е на всякакви упражнения, за да изпроси парички. Това претендира за истинска журналистика.“ В протокола се съдържа още снимков материал (направен чрез мобилния телефон и акаунт на ищеца И. Д.) на коментарите под процесната публикация.

По делото е представен и констативен протокол от 15.02.2022 г., съставен от Г. Кр. Р. (без посочване на качеството, в което е съставил документа), по молба на адв. Е. Д., от който се установява, че към сочената дата на отбелязаните интернет адреси в страниците на електронните медии (интернет сайтове) се съдържали твърдения, както следва: „Нов парцал на пазара – „Ф.“. Широко рекламиран. П. и мъжът й – известен жълт журналист – са получили 1.8 млн. от Б.. Процесните изрази са преповторени в представени по делото писмени документи, отразяващи разпечатано съдържание на линкове, извадени от електронните медии (интернет сайтове).

По делото е представен и констативен протокол от 20.06.2023 г. с нотариална заверка на подписа от нотариус Сн. К. с рег. № *** в НК, от който се установява, че на тази дата в кантората на нотариус К. и в нейно присъствие бил отворена ф. страницата на Б. А. Б., като през тази страница бил отворен ф. профила на лицето И. Д.. Установено било следното: на 04.02.2022 г. И. Д. е публикувал статус в профила си във ф., в който споменава Б. А. Б., като към статуса има 59 коментара, относими към последния и разпечатани в присъствието на нотариуса; на 07.02.2022 г. И. Д. е публикувал статус от 1 страница във профила си във ф., в който се споменава „Политиците са портативни кенефи“, относим към Б. Б..

Част от приобщения писмен доказателствен материал представлява и разпечатка от интернет сайта на (интернет сайт) на статия от 04.02.2022 г. със заглавие „Нов парцал на пазара – „Ф.“ и находящото се в нея съдържание“: „Широко рекламиран, „П. и мъжът й – известен жълт журналист - са получили 1.8 млн. от Б..“; „Претенциите са да е интелигентен вестник и същинска публицистика“ Още в първия брой неистини и жълтина. Д., ти какво търсиш там? Б. Б..“ Посочено е, че текстът е копиран от (интернет сайт) - М. гр. Асм. ЕООД, без редакторска намеса, от ф. профила на Б. Б..

В хода на съдебното производство, развило се пред районната съдебна инстанция, са събрани и устни доказателства чрез разпит на свидетеля П. Хр. В. - Б. /колега на ищеца И. Д. от приблизително 30 години/. Пред съда свидетеля разказва, че последната една година е в близки приятелски и колегиални отношения с И. Д.. Уточнява, че се чуват и виждат вече всеки ден, тъй като от м.06.2022 г. работят заедно – свидетелят е заместник главен редактор във вестник „Ф.“. Преди юни 2022 година, също са

поддържали контакт. Твърди, че е в приятелски отношения не само с ищеца, а и с неговата съпруга – Кр. П.. Наясно е, че става дума за публикация на г-н Б. Б., в която той отправя доста обидни квалификации към И. (Д.) и то точно преди стартирането на вестник „Ф.“. Уточнява, че и тя е видяла самата публикация във ф.: „видях, че той (ответника Б.) пише“ – „вижте, взема пари от мутрите“; „вижте го съпруга на Кр. П.“; „нарича го глупак“. Свидетелят обяснява, че не си спомня дословно думите и изразите, които е прочела, но има спомен, че на публикацията във ф. профила на Б. Б. имало сложена снимката на И. (Д.). Сочи, че тази публикация била месец февруари 2022 година, съвсем преди старта на вестник „Ф.“. Отбелязва, че под квалификациите за И. Д., имало и изказвания от неприятен характер относно личността на последния: „глупак“, „човек, който взема пари от мутрите“. Коментарите, че ищецът взема пари от мутрите изхождали от Б. Б., а и от други лица. Разказва, че И. Д. бил много притеснен от публикацията на Б. Б., понеже тя го представяла в нелицеприятно положение пред обществото, а тъкмо в този момент той стартирал нов продукт. Обяснява, че такъв тип писания водят до отлив на рекламодатели и то на фона на кризата в българските медии. Знае, че така тема е изключително чувствителна, тъй като е била главен редактор. Ищецът бил много разстроен от разпространената информация: „П., много съм разстроен, погледни, човек иска да започне нещо, защо в началото..“ Разказва, че е обсъждала темата и с жената на Д., която ѝ споделила, че някои от рекламодателите, с които е говорила в началото, са се оттеглили след като темата излязла наяве. Сочи, че не знае за конфликт между страните. Спомня си за статия във вестник „вестник“ преди повече от 25-26 години за спътницата на Б. Б. – Н. Й., която евентуално да е повод за неразбирателство, но последното е лично усещане на свидетеля. Свидетелят твърди, че изнесената в процесната публикация информация засяга и личността на ищеца, и компрометира доброто име и дейността на вестника. Описва ищеца като изключително емоционален и честолубив. Вдигал кръвно и не можел да спи след случката. Жена му се оплакала, че станал сприхав и изнервен, не можело да се говори с него. Свидетелят В.-Б. сама усещала, че на ищеца му е тежко, че е нервен, както и че преминава в амплитудни колебания в настроението си – от крайна изнервеност до пасивност. Ищецът ѝ споделял, че най-вече се притеснява от лошия имидж, с който стартира вестника и поради оттеглянето на рекламодатели, понеже „всеки лев е ценен за един вестник в днешно време“. Излага, че в поста си Б. споменава и имената на политици /Б. Б., Д. П. чрез псевдонима му „Ш.“/. Ищецът ѝ е споделял, че възнамерява да заведе дело за клевета и обида срещу Б. Б., но не и, че така възнамерява спечелената сума да служи за спонсорство на вестника. Не може да се сети за друг случай, в който ищецът е узнавал за коментари по свой адрес, които да са толкова груби.

Други относими доказателства в хода на първоинстанционното производство не са събрани.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД.

За да е реализиран фактическият състав на генералния деликт, регламентиран в чл. 45, ал. 1 от ЗЗД, следва да са налице всички елементи от състава. Следователно, за да е възникнало спорното право за обезщетяване на ищеца, последният следва да докаже факти, които се субсумират под хипотезата на гражданския деликт: 1) виновно 2) прот. правно 3) поведение, намиращо се в 4) причинна връзка с настъпилите за ищеца 5) вреди. Това са правопораждащи факти и доказването им следва да се извърши от ищеца в условията на пълно и главно доказване.

При така разпределената доказателствена тежест, след анализ на всички събрани

по делото доказателства и с оглед правилото, разписано в чл. 154, ал. 1 ГПК, съдът приема, че претенцията на ищеца остана недоказана, по следните съображения.

Ноторно е, че макар всеки да има право да изразява мнение и да го разпространява в печатни издания, които не подлежат на цензура, това право не може да се използва за накърняване на доброто име на гражданите. Авторът на непотвърдена информация с клеветнически, опозоряващ и злепоставящ характер носи отговорност на основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД за претърпените от опозореното лице неимуществени вреди (така прието и в Решение № 573 от 25.06.2009 г. на ВКС по гр. д. № 6009/2007 г., III г. о.)

В този смисъл и съдът приема, че поначало е възможно едно физическо лице да претърпи неимуществени вреди в резултат на изнесени данни/информация за него в дадено публицистично издание, в това число вестник, списание, а в наши дни и в утвърдилите се в онлайн реалността медии като Facebook, Instagram, Twitter и прочие. При всяко едно изследване дали дадено поведение (действие или бездействие) представлява деликт (непозволено увреждане) е необходимо да се изследва на първо място дали това поведение е протИ.правно. Когато изначално самото действие (съставено от множество телодвижения), респ. бездействие няма протИ.правен характер, а представлява действие, с което не се накърняват и/или увреждат чужди правни интереси, то не следва въобще да се проверява дали са налице останалите елементи от фактическия състав на генералния деликт. Последното е вярно дотолкова, доколкото протИ.правността е иманентна, същностна и от първостепенно значение черта на непозволеното увреждане, т.е. когато тя не е налице, не може да се говори и за деликт.

С решение № 7/04.06.1996 г. по конституционно дело № 1/1996 г. на Конституционния съд на Р. България – т. I е прието, че разпоредбите на чл. 39, 40 и 41 от Конституцията на Република България утвърждават като основни права на личността правото свободно да се изразява и разпространява мнение и правото да се търси, получава и разпространява информация. Тези разпоредби защитават правото на личността на свободна изява на нейните същност и достойнство като равнопоставен участник в социалната общност. Същевременно те гарантират възможността на всеки да се информира за заобикалящата го действителност, а на обществото - условия за неговото съществуване и развитие в съответствие със създаденото вследствие свободната размяна на мнения обществено мнение. Със същото решение е прието още, че тези функции на правата по чл. 39, 40 и 41 от Конституцията ги определят като съществени за индивидуалното и общественото развитие. Те стоят в основата на демократичния процес и съдействат за неговото функциониране както по отношение на демократичния способ за образуване на предвидените в Конституцията органи, така и за осъществяването на контрол върху тяхната дейност.

Правото да се търси, получава и разпространява информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията принадлежи на всеки - физически и юридически лица, и защитава както интереса на личността, така и интереса на обществото да бъдат информирани. То се отнася и за печата, и за другите средства за масова информация. С т. III от решението Конституционният съд приема, че отделните права, предоставени от разпоредбите на чл. 39 - 41 от Конституцията, задължават държавата да се въздържа от намеса при тяхното упражняване. Конституционният съд приема също, че ограничаването на тези права е допустимо с цел охраната на други, също конституционно защитими права и интереси, и може да става единствено на основанията, предвидени в Конституцията.

При налагането на тези ограничения органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт са длъжни да държат сметка за високата обществена значимост на правото да се изразява мнение, на свободата на средствата за масова информация и на правото на информация, поради което ограниченията (изключенията), на които тези права могат да бъдат подлагани, се прилагат ограничително и само за да осигурят защита на конкуриращ интерес.

Същевременно според трайната практика на ВКС (например Решение № 129 от 11.08.2020 г. на ВКС по гр. д. № 2704/2019 г., IV г. о.), когато не се касае за превратно упражняване на правото по чл. 39, ал. 1 от КРБ и свободата на мнение не е използвана, за да се увреди доброто име на друго, твърдения и оценки, чрез медия могат да се разпространяват свободно. Не е протИ.правно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира или се предполага във връзка с обществен въпрос, свързан с неговия пост, дейност или занятие, освен когато правото на изразяване на мнение е в нарушение на чл. 39, ал. 2 КРБ. Негативните оценки за определена личност, открояващи се по една или друга причина в обществения жИ.т, не пораждат отговорност, ако не засягат достойнството на личността.

В исковата си молба ищецът поддържа, че спрямо него са осъществени неправомерни действия – нанасяне на обиди и клевети чрез разпространената от ответника информация на профила му във ф..

От целокупния анализ на ангажираните в хода на производството устни и писмени доказателства може да се направи заключението, че действително в своя профил в социалната мрежа ф. ответникът Б. Б. е направил публикация, в която макар да не изписва изрично имената на ищеца И. Д., изразява свое мнение и оценява качествата на последния в негативен аспект. Последното е вярно така щото, макар ответникът да не прави директно обръщение към ищеца, то за всички четящи става ясно кой е адресат на публикуваното. Първо, под изнесената информация е поставена снимка на ищеца, за който извод съдът черпи данни от събраните в хода на процеса гласни доказателства (показанията на свидетеля В.-Б.) и второ – „Това е мъжът на П.“ несъмнено напътва читателя за кого касае споделеното от ответника.

Вярно е, че представените от ищеца констативни протоколи от 04.02.2022 г. и от 15.02.2022 г. са съставени от лице, чието качество е неизвестно (Г. Кр. Р.), поради което и съдът не може да привърже тези два документа с последиците на чл. 179 ГПК, които са релевантни само за протоколи, съставени от длъжностни лица в кръга на служебните им задължения /в този смисъл и Решение № 227 от 12.02.2014 г. по т.д. № 769/2012 г. на I т.о./ Само официалният свидетелстващ документ има материална доказателствена сила и установява, че фактите са се осъществили така, както е отразено в този документ. Ето защо и съдът не осланя своите изводи единствено и само на тези представени по делото два броя констативни акта.

От друга страна, ответникът е приложил по делото констативен протокол от 20.06.2022 г., ведно с приложения, който документ се явява носещ белезите на такъв по чл. 179 от ГПК, тъй като е съставен от длъжностно лице, в кръга на службата му по установените форма и ред. От приложенията към констативния протокол разпечатки от съдържимото на ф. страницата на И. Д. към месец юни 2022 година се установява, че последният е направил снимка на публикацията на ответника Б., давайки си сам повод да вземе отношение по коментарите в същата. Съображенията на ищеца Д. по повод изнесената от ответника информация в профила на последния гласят, че „Б. Б..., днес ме обсипва с комплименти. Част от тях са съставомерни и адвокатите ми вече работят по случая.“ От приложенията към констативния протокол се установява също така, че ищецът е отговорил на чужд коментар с „той се уплаши и си изтри поста.“ и „А следите остават и в сайтовете.“. Налице са и редица коментари и мнения, изложени от лица, които се явяват трети за настоящия правен спор, предвид което и съдът не намира за нужно да поставя акцент върху тях.

В трайната практика на ВКС (в това число и постановената по реда на чл. 290 ГПК) се приема, че протоколът, съставен от длъжностно лице в кръга на служебните му задължения, съставлява официален документ по смисъла на чл. 179 ГПК, който се ползва не само с обвързваща съда формална доказателствена сила относно авторството на материализираното в него изявление на съставителя, но и с материална доказателствена сила относно самото удостоверено волеизявление (така например

следните: решение № 85/ 28.05.2009г. по т.д. № 768/ 2008г. на ВКС, II ТО, решение № 24/ 10.03.2011г. по т.д. № 444/2010г. съставът на ВКС, I ТО, решение № 73/ 22.06.2012г. по т.д. № 423/ 2011г. на ВКС, I ТО и решение № 98/ 25.06.2012г. по т.дело № 750/ 2011г. на ВКС, II ТО).

Ето защо и макар съдът да не се доверява непосредствено на изявленията на съставителя, обективирани в представените по делото констативни протоколи от 04.02.2022 г. и от 15.02.2022 г., се счита напълно обвързан от материалната доказателствена сила на удостоверените волеизявления в констативния протокол от 20.06.2022 г. Прочитът на последния, ведно с приложенията към него, осъществен при паралелна и едновременна оценка на останалите представени по делото писмени доказателства, а и свидетелски показания на единствения разпитан по делото свидетел, по мнение на настоящия състав на съда, води до единствено възможния извод, че ответникът Б. е публикувал оспорената от ищеца публикация в профила си. В този смисъл и възраженията на ответника, че такова публикуване, ведно със снимка на ищеца Д., не е имало в профила на ответника, се явяват голословно заявени, още повече, че ангажираните от самия ответник доказателства навеждат съда на направения извод.

Неоснователно по мнение на съда е и възражението на ответника, че съдържанието на поста е адресирано само към вестник „Ф.“, респективно дружеството „Ф. М. Гр.“ ООД се явява единствено активно легитимирано лице да търси отговорност. Съображенията на съда по това възражение са основно от фактически характер, така щото в процесната публикация присъстват изреченията: „Това е мъжът на П.. „Той се има за мъж. Прилича на глупак? Така е....“ Тоест написаното не просто алюзира с образа на ищеца, а индиректно отбелязва кого коментира публикацията. Отделно, въпреки че на 18.07.2023 г. бе образувано Тълкувателно дело № 1/2023 г. на ВКС и ВАС по въпроса дали обективното ни материално право допуска присъждане обезщетение за неимуществени вреди в полза на юридическите лица, то актуалната за момента практика на ВКС е в посока, че присъждането на обезщетение за неимуществени вреди по правилото на чл. 52 ЗЗД на юридическо лице-търговец е лишено от основание в закона. Претърпените от търговеца-юридическо лице вреди от установено правонарушение несъмнено се отразяват в патримониума му, но поради безспорно паричния му еквивалент тези щети не могат да имат неимуществен характер, което само по себе си изключва приложението на чл. 52 ЗЗД /така решение № 47 от 10.09.2010 г. на ВКС, II т. о. по т. д. № 625/2008 г./.

Ответната страна възразява също, че разсъждения относно твърдяното осъществяване на престъпни състави по чл. 148, ал. 1, т. 1 и т. 2, вр. чл. 146, ал. 1 от НК са излишни в настоящото производство, което е гражданско такова, а престъпленията в държавата се преследват по наказателни дела. Последното несъмнено е вярно, но е нужно да се изведе, че едно престъпление всякога представлява деликт (непозволено увреждане по смисъла на чл. 45, ал.1 ЗЗД), макар обратното не винаги да бъде вярно.

Насетне, ответникът инвокира, че той не е отправял обидни изявления към ищеца Д., нито лично, нито чрез ф. профила си в интернет пространството. Допълва, че изречението „Той се има за мъж“ е съобщително и не съдържа обидна информация. Не намира обидна конотация и в изречението „готов е на всякакви упражнения, за да изпроси парички“. Оспорва да е използвал квалификацията „глупак“ с адресат ищеца.

Според българския тълковен речник едно от значенията на думата „имам“ /спрегната в процесната публикация в трето лице, единствено число – „той се има“/ е „смятам някого за някакъв“. В контекста на съдържимата информация изречението „Той се има за мъж“ не може да бъде възприето като обикновено съобщаване на факт от обективната действителност (че ищецът Д. е човек от мъжки пол), ненатоварен с негативна окраска. Още повече, че след него следват изреченията „Прилича на глупак?“ „Така е.“. Всъщност, от последователността на тези три изречения става

видно, че авторът на текста сам дава отговор на въпроса дали лицето, предмет на негов анализ в статията, е глупак или не, давайки положителен ответ на питанката. Съдът не може да се съгласи и с позицията на ответника, че „готов е на всякакви упражнения, за да изпроси парички“ е лично мнение на ответника, което той като всеки свободен човек има право да изрази. Няма как коментар с такава натовареност да бъде сметнат за невинно изразена позиция на свободен гражданин, щом като последният в предшестващото си изречение пише „Но пък взема пари от мутрите и им ги харчи за фалшиви новини в новия парцал, именуван с „Ф“ и широко рекламиран по (телевизия)...“.

Несъмнено правото на свобода на изразяването изисква наказанията за свързани с медиите правонарушения да се налагат само в изключителни обстоятелства, а именно когато и други основни права са сериозно нарушени, например в случаи на реч на омразата или подбуждане към насилие (в този смисъл и Решение по делото Sallusti срещу Италия от 07.03.2019 г. на ЕСПЧ). Тези широки граници, които се дават на обема свободно изразена воля на лицата, не следва да са за сметка на нарушени субективни права на гражданите като чест, достойнство и право на добро име.

Обобщено казаното по-горе, навежда съда, че със своето поведение, което се явява протИ.правно от гледна точка на генералното задължение да не се вреди другимо – арг. чл. 45, ал. 1 ЗЗД, ответникът Б. е причинил вреди от нематериален характер на ищеца, накърнявайки усещането му за чест, възприемането му като личност с утвърдени позитивни качества, с достойнство и добро име в обществото.

Ето защо и доколкото останалите елементи от фактическия състав на непозволеното увреждане съдът счете налични, следва да вземе отношение относно размера на предявената претенция.

Разпоредбата на чл. 52 от ЗДД прокламира, че обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедлИ.ст. Обезщетението за неимуществени вреди се определя глобално по справедлИ.ст /арг. от ТР 3/22.04.2005 по т.гр.д.№.3/2004 на ОСГК на ВКС/. В т. II от Постановление № 4 от 23.12.1968 г. на Пленума на ВС са определени критериите за понятието "справедлИ.ст". Постановено е, че то не е абстрактно, свързано е с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението, а в мотивите към решенията на съдилищата трябва да се посочат както релевантните конкретни обстоятелства, така и значението им за присъдения размер.

Съдът определя сумата в размер на 1 000 лева за отговаряща на зададените по чл. 52 от ЗЗД и релевантната съдебна практика критерии, за справедлива и съответна. При преценката си относно дължимото обезщетение, съдът взе предвид няколко обстоятелства, както следва.

Първо, зачита се широкият кръг от хора, до които изнесената от ответника информация е достигнала. В този дух съдът се позовава на възприетото в решение № 50038/25.05.2023 г., постановено по гр.д. № 1608/2022 г. на ВКС, в което се сочи, че интернет социалните мрежи, включително и „ф.“ са предназначени за обмен на информация и съдържание (файлове, снимки, аудио, видео и др.) между потребителите, регистрирали профил в съответната социална мрежа. „ф.“ позволява на потребителя да извършва настройки до кого ще достигне публикувана в профил информация. Ако настройката е „Публично“ публикацията е достъпна за всички останали потребители до момента, в който не бъде изтрита или не бъде изтрит съответния личен профил и то само ако преди това не е била разпространена от други потребители. Следователно при определяне размера на дължимото заместващо обезщетение за неимуществени вреди от клеветническо твърдение, съдържащо се в публикация в личен ф. профил с настройка „Публично“ следва да се приема като ноторно известен факт, че аудиторията на публикацията със свободен достъп е неограничена (освен от броя на потребителите на съответната интернет социална мрежа). Не подлежи на доказване обстоятелството до колко конкретни потребителя е достигнала публикацията, съдържаща

клеветническото твърдение, от което са произлезли подлежащите на обезщетение вреди.

На следващо място фактът, че ищецът е лице с публична популярност се изследва в два аспекта – че информацията за него буди много по-осезаемо внимание от читателите, ала и по-високия праг на търпимост, с който същият следва да възприема коментарите по негов адрес, още повече, че самият той често пъти е автор на мнения относно други лица в качеството си на човек, чиято професионална кариера е основно свързана с издателска дейност.

Отчете се и сравнително краткият период, в чиито рамки ищецът Д. е търпял по-осезаеми негативни емоции във връзка с публикацията на ответника, а именно един - два месеца. В тази част съдът се позовава на свидетелските показания на свидетеля В.-Б., която разказва, че „той не се чувстваше добре месец или два от този период.“

Впечатление прави и твърдата позиция на ищеца, който в коментари под своя лична публикация (виж констативен протокол от 20.06.2023 г. – нотариално заверен) сочи решително, че „... и адвокатите ми вече работят по случая с огромно удоволствие, както и „ще плаща като поп. Ще го направя спонсор на вестника.“ Прочитът на цитираното буди усещане за желание у автора за саморазправа в това число и чрез съда, за мъст и наказване. Такова поведение не следва да бъде подминато при анализа на доказателствената маса и при определяне размера на заместващото обезщетение. Тук е мястото за съда да припомни, че подобен род изявления, включително и от увредени лица, не следва да бъдат поощрявани, а тъкмо обратното.

Като съобрази всички изведени по-горе обстоятелства, съдът прие, че сумата от 1 000 лева е справедливият размер на дължимото на ищеца обезщетение, като присъждане на нещо в повече от това би накърнило основния принцип в гражданското право да не се допуска неоснователно обогатяване на едно лице за сметка на друго. До този размер искът по чл. 45, ал. 1 ЗЗД следва да бъде уважен, а за разликата над тази част до пълния предявен размер от 10 000 лева – отхвърлен като недоказан и неоснователен.

По разноските:

С оглед изхода от спора право на разноски поначало имат и двете страни съобразно уважената, респективно отхвърлена част от претенцията на ищеца – арг. от чл. 78, ал. 1 и ал. 3 от ГПК. Ответникът не претендира разноски, поради което и не следва да му бъдат репарирани разходи за такива.

Ищецът своевременно е поискал възстановяване на сторените разноски, като е представил по делото доказателства за реално направени разноски за държавна такса – 400 лева и за адвокатско възнаграждение – 2 000 лева, платена в брой на 17.01.2024 г. (видно от отбелязване върху договор за правна защита и съдействие от 17.02.2022 г. – л 148 по делото).

Своевременно ответникът е инвокирал възражение за прекомерност относно размера на адвокатския хонорар на ищеца, поради което и съдът дължи произнасяне по реда на чл. 78, ал. 5 от ГПК.

Разпоредбата на чл. 36, ал. 1 и ал. 2 от ЗА установява, че адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на възнаграждение за своя труд. Размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката или адвоката от Европейския съюз и клиента. Този размер трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа.

Правилото на чл. 78, ал. 5 ГПК от своя страна гласи, че ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално

определения размер съобразно чл. 36 от Закона за адвокатурата. Съобразно материалния интерес по настоящото дело, приложима се явява разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, предписвайки минимален праг на дължимия адвокатски хонорар в размер на 400 лева.

Съгласно разяснението в т. 3 на ТР № 6 от 6.11.2013г. на ОСГТК на ВКС, основанийето по чл. 78, ал.5 ГПК се свежда до преценка за съотношението на цената на адвокатска защита и фактическата и правна сложност на делото. В мотивната част на тълкувателното решение е разяснено, че съдът следва да изложи мотиви относно фактическата и правна сложност на спора, като съобрази доказателствените факти и доказателствата, които ги обективират и дължимото правно разрешение на повдигнатите правни въпроси, което е различно по сложност при всеки отделен случай. След тази преценка, от която ако се изведе несъответствие между размера на възнаграждението и усилията на защитата при упражняване на процесуалните права, съдът намалява договорения адвокатски хонорар. Следователно, при направено искане по чл. 78, ал. 5 ГПК съдът трябва да вземе предвид всички обстоятелствата, от значение за преценката за фактическа и правна сложност на делото, като броя на предявените искове, извършените от страните процесуални действия в хода на процеса, правната сложност на казуса и доколко по него има установена задължителна съдебна практика, на колко инстанции е гледано делото и дали във следващите инстанции са събрани нови доказателства и други.

В светлината на дадените от върховните съдии разяснения за приложимостта на института на чл. 78, ал. 5 ГПК и като отчете невисоката фактическа и правна сложност на делото от една страна, а от друга - положения труд и усърдие от страна на процесуалния представител на ищеца, който несъмнено е взел дейно участие в хода на производството, ангажирайки доказателства, и борейки се активно да докаже тезата на своя доверител, счита, че размер на адвокатско възнаграждение от 500 лева се явява обоснован, справедлив и съответен.

Така общият размер на дължимите разноски на ищеца за държавна такса и адвокатско възнаграждение възлиза на сумата от 90 лева, съобразно уважената част от иска.

Мотивиран от изложеното, Софийски районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Б. А. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: (град), (адрес), да заплати на И. А. Д., ЕГН *****, с адрес: (град), (адрес), със съдебен адрес: (град), (адрес), на основание чл. 45, ал. 1 от ЗЗД сумата от **1 000 лева**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на нанесени на ищеца обиди и клевети в социалната мрежа „Ф.“ чрез профила на ответника Б. - (интернет страница), ведно със законната лихва от датата на увреждането – 04.02.2022 г. до окончателното изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 1 000 лева до пълния размер на предявената претенция от 10 000 лева като недоказан и неоснователен.

ОСЪЖДА Б. А. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: (град), (адрес), да заплати на И. А. Д., ЕГН *****, с адрес: (град), (адрес), със съдебен адрес: (град), (адрес), на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от 90 лева, представляваща съдебно-деловодни разноски, сторени в първоинстанционното производство.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____